

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2024-2025

**Dětský domov a Školní jídelna, Hranice,
Purgešova 847, 753 01 Hranice**

tel. 581 601 905

V Hranicích 29. září 2024

OBSAH:

Cíl minimálního preventivního programu.....	3
Legislativní rámec dokumentu.....	3
Osoby pověřené MPP.....	6
Analýza současného stavu dětí v dětském domově	7
System prevence rizikového chování.....	8
Přehled preventivních aktivit	10
Přehled různých forem rizikového chování	11
Jak si poradit s různými formami rizikového chování?	11
Doporučená literatura.....	19
Seznam některých odkazů na internetové stránky s problematikou rizikového chování	20
Roční plán programu prevence rizikového chování 2024 – 2025	21

Cíl minimálního preventivního programu

Chceme děti vhodným způsobem informovat o nebezpečí rizikového chování a vést je k sebevědomí, správnému sebehodnocení, k stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez návykových látek a k smysluplnému využívání volného času.

Důležité je prohlubování komunikačních dovedností mezi vychovatelem a dětmi a mezi dětmi samými, posilování jejich sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nuditosti = smysluplné využívání volného času.

Legislativní rámec dokumentu

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2023 – 2026
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 – 2027
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2023 – 2026
- Akční plán realizace politiky v oblasti závislostí a závislostního chování v Olomouckém kraji na období 2023 – 2027

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených

hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)

- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č. j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:
  1. návykové látky
  2. rizikové chování v dopravě
  3. poruchy příjmu potravy
  4. alkohol
  5. syndrom CAN
  6. školní šikanování
  7. kyberšikana
  8. homofonie
  9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
  10. vandalismus
  11. záškoláctví
  12. krádeže
  13. tabák
  14. krizové situace spojené s násilím
  15. netolismus

16. sebepoškozování
  17. nová náboženská hnutí
  18. rizikové sexuální chování
  19. příslušnost k subkulturám
  20. domácí násilí
  21. nekázeň
  22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
  23. psychické krize a duševní onemocnění
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j.: 14423/99-22)
  - Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MŠMT-43301/2013)
  - Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j.: 10194/2002 –14)
  - Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č. j.: 25884/2003-24)
  - Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č. j.: 37 014/2005-25)

Dětský domov patří do systému školských zařízení pro výkon ústavní výchovy. Je určen pro děti bez výrazných výchovných problémů, nanejvýš s disociálním chováním za předpokladu, že nedochází ke zhoršování. Výkon ústavní výchovy trvá tak dlouho, jak to vyžaduje její účel. Nejdéle však do 18 let věku, popřípadě do doby ukončení studia, maximálně do věku 26 let. Dětský domov pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb, ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které nejsou součástí dětského domova. Do dětského domova mohou být umísťovány děti zpravidla ve věku od 3 let.

V domově máme děti 6 leté až 21 leté. Děti jsou do něho zařazovány Dětským diagnostickým ústavem v Olomouci - Svatém Kopečku, na základě předběžného opatření či nařízením ústavní výchovy soudem. Z našeho zařízení pak odcházejí po dosažení 18 let věku, po vyučení nebo po ukončení střední nebo vysoké školy, po zrušení ústavní výchovy nebo předběžného opatření, popřípadě do náhradních rodin – adopce, pěstounská péče.

Osoby pověřené MPP

Dětský domov má vlastní minimální preventivní program. Koordinátorem programu je metodik prevence, který odpovídá za jeho plnění a aktualizaci. Vedení dětského domova je s programem ztotožněno a podporuje jej.

Všichni vychovatelé, zejména metodik prevence, průběžně sledují konkrétní podmínky a situaci výskytu rizikového chování v dětském domově. Konkrétní problémy se řeší ve spolupráci s metodikem prevence. Rozdílné názory pedagogických pracovníků na rizikové chování a jejich řešení se podrobně prodiskutovávají na poradě.

Metodik prevence

- Zajišťuje spolupráci všech pedagogických pracovníků v dětském domově, informuje je o preventivním programu DD a dalších aktivitách v této oblasti.
- Zabezpečuje koordinaci a realizaci aktivit DD, které se zaměřují na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismu, zneužívání sektami, kriminálního chování a sebepoškození.
- Přípravuje a realizuje aktivity zaměřené na zapojování multikulturních prvků do výchovného procesu. Prioritou tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které s touto otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti souvisí.
- Na základě pověření ředitelky DD spolupracuje s dalšími institucemi.
- Spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými).
- Kontaktuje odpovídající odborné pracoviště a participuje na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

Externí spolupracovníci

Při prevenci MPP provádíme besedy s Policií ČR, obvodní oddělení Hranice a Městskou policií v Hranicích. Dále spolupracujeme s KAPPA-HELP, Sdružením D, E-bezpečí, Národní sítí podpory zdraví (NSPZ) Tyto organizace nám poskytují poradenskou a výchovnou činnost se zaměřením na zdravý životní styl formou prožitkových lekcí. Spolupracujeme také s MUDr. Hanákovou, která je gynekoložka a dělá přednášky pro dívky. Výborná je také spolupráce s klinickým psychologem

Mgr. Kolaříkem, který nám zajišťuje krizovou intervenci a také individuální psychoterapii a s dětskou lékařkou MUDr. Jamborovou, která nám seznamuje děti s dospíváním a zdravým životním stylem.

Okresní metodik preventivních aktivit – regionální úroveň

Je člověk, který pracuje nejčastěji v pedagogicko-psychologické poradně, má vysokoškolské vzdělání s pedagogickým, psychologickým či sociálním zaměřením. Jeho kompetence vymezuje metodický pokyn ministra školství v prevenci rizikového chování.

Krajský školský koordinátor prevence – regionální úroveň

Je člověk, který pracuje na krajském úřadě na odboru školství, mládeže a sportu. Zabývá se prevencí rizikového chování v oblasti školství na krajské úrovni. Přenáší informace z MŠMT na nižší úrovně. Na druhou stranu přenáší také informace od školních metodiků prevence přes okresní metodiky prevence na ministerstvo.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) – centrální úroveň řízení

Odbor speciálního vzdělávání a institucionální výchovy - úsek prevence rizikového chování. Zodpovídá za koncepci prevence rizikového chování ve školství a za zpracovávání předpisů legislativní povahy, které problematiku prevence ve školství upravují.

Analýza současného stavu dětí v dětském domově

V dětském domově jsou čtyři výchovné skupiny. Kapacita našeho zařízení je 32 dětí. V současné době nemáme kapacitu naplněnu:

<i>Věková skupina</i>	<i>Počet dětí</i>
3 – 10 let	5
10 - 14 let	8
15 – 17 let	12
18+	5
<i>Celkem</i>	<i>30</i>

Děti od 3 let do 10 let

V této věkové kategorii se se snažíme o rozvoj celé osobnosti. Zaměřujeme se na všeobecnou prevenci.

Děti od 10 let do 14 let

Je třeba, aby tyto děti měly dostatečné informace o návykových látkách, chápaly význam přátelství a umění si pomáhat. Dovedly vycítit nebezpečí, které může nastat v sociálních situacích, zaměřujeme se na zdravý životní styl. Ve volném čase mají možnost využívat rozmanité volnočasové aktivity. V této věkové skupině uplatňujeme selektivní, případně indikovanou prevenci.

Selektivní primární prevence se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou více ohrožené (např. zvýšeně vystavené působení rizikových faktorů) než jiné skupiny populace. Rizikové skupiny lze identifikovat na základě biologických, psychologických, sociálních nebo environmentálních rizikových faktorů souvisejících s rizikovým chováním, a dále podle věku, pohlaví, rodinné historie, místa bydliště nebo úrovně sociálního znevýhodnění. Jedná se např. děti alkoholiků, studenti, kteří nedokončili školu nebo kteří mají zhoršený prospěch. Většinou se zde pracuje s menšími skupinami či jednotlivci.

Indikovaná primární prevence se zaměřuje na jedince či skupinu, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů, případně u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování. Snahou je podchytit problém co nejdříve, správně posoudit a vyhodnotit potřebnost specifických intervencí a neprodleně tyto intervence zahájit.

Děti od 15 let do 18 let

Starší svěřence vedeme k rozvíjení schopnosti péče o své zdraví a znalosti možnosti pomoci při osobních problémech. Snažíme se jim přiblížit situace, ve kterých se pohybují (nové prostředí, kamarádi), pozorovat případné změny v jejich chování a reakcích. Všechny dospívající vedeme k úctě k životu a ke zdravému životnímu stylu. Přípravujeme je na odchod z našeho zařízení a začlenění se do běžné společnosti. Zde také uplatňujeme selektivní a případně indikovanou primární prevenci.

System prevence rizikového chování

Prevence probíhá podle minimálního preventivního programu rizikového chování. Jsou vypracovány metodické pokyny pro úspěšné zvládnání krizových situací a navazující roční plán prevence rizikového chování.

System prevence rizikového chování vychází ze Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti MŠMT ČR a ostatních dokumentů a metodických pokynů vydaných ministerstvem. Pro příslušný rok je vždy zpracován Minimální preventivní program, který je každoročně evaluován. Dokument je součástí celoročních plánů akcí zařízení.

Prevence rizikového chování probíhá na všech úrovních od primární po terciární, zahrnuje snahu o předcházení či minimalizování jevů jako:

- kouření v prostorách dětského domova a jeho okolí
- útěky z dětského domova a následná trestná činnost na útěku
- zneužívání alkoholu a jiných omamných a psychotropních látek, přinášení těchto látek do zařízení
- úmyslné sebepoškozování
- slovní i fyzická agrese vůči ostatním chovancům i personálu ústavu
- svévolné ničení majetku
- projevy rasové nesnášenlivosti
- projevy šikany
- mentální anorexie a bulimie
- sexuální zneužívání
- rizikové sexuální chování
- prostituce
- záškoláctví

Zkušenosti ukazují, že je třeba, aby:

děti ve věku 6 - 10 let:

- měly základní dovednosti, jak čelit negativnímu vlivu vrstevníků, uměly říkat ne
- chápaly význam přátelství i umění pomáhat druhým
- měly rozvinutou schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním
- uměly zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- uměly se chránit před cizími lidmi
- měly základní zdravotní návyky
- uměly si správně zorganizovat svůj volný čas
- uměly rozlišit léky a návykové látky, znaly následky užívání návykových látek

dospívající ve věku 10 - 15 let:

- věděli, jak jednotlivé drogy působí na organismus,
- znali důsledky užívání ilegálních drog
- měli dovednost, jak odmítnout tlak svých vrstevníků
- znali rizika sexuálního zneužívání nejen přes „sociální sítě“

- chápali význam vlastního vzdělávání
- znali možnosti pomoci při problémech
- znali důsledky užívání alkoholu a kouření
- měli znalosti správné životosprávy – poruchy příjmu potravy

dospívající ve věku 15 - 26 let:

- znali rizika užívání drog i jejich vliv na zdraví, budoucí zaměstnání i úroveň vzdělání
- uměli odmítnout nabízenou drogu
- rozuměli vlastní morálce a hodnotovému systému
- věděli o sexuálním zneužívání, rizikovém sexuálním chování a obchodu s lidmi
- měli rozvinutou základní péči o své zdraví
- měli rozvinutý pozitivní obraz sebehodnocení
- znali možnosti pomoci při problémech

V případě, že se v DD objeví akutní problém spojený s užíváním drog, nebo s jiným rizikovým chováním, doporučuje se tento postup:

- jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, volat lékaře
- informovat vedení DD
- kontaktovat odborníka, zástupce dítěte
- v případě dealerství nebo obchodování s drogou přistoupit k represivním opatřením
- oznámit na Policii ČR

Přehled preventivních aktivit

- Celoroční aktivity – zájmové kroužky
- Jednorázové akce – sportovní klání, táboračky, víkendové výlety, soutěže, akce ve spolupráci s jinými zařízeními a organizacemi
- Individuální pohovory o rizikovém chování
- Spolupráce vychovatelů se školami při realizaci MPP
- Aktivní práce metodika prevence v DD – zajišťování interaktivních akcí, prožitkových lekcí, pořádání projektů
- Projednávání prevence rizikového chování na pedagogických poradách
- Probírání prevence rizikového chování na pravidelných shledávkách

Přehled různých forem rizikového chování

Mezi rizikové chování řadíme v souladu s metodickými pokyny MŠMT zejména:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- kriminalitu a delikvenci, vandalismus
- virtuální drogy (počítače, video, televize)
- patologické hráčství (gamblerství)
- záškoláctví
- šikanování, vandalismus a jiné formy násilného chování
- xenofobii, rasismus, intoleranci a antisemitismus
- sexuální zneužívání, rizikové sexuální chování, obchod s lidmi, prostituci

Jak si poradit s různými formami rizikového chování?

Drogové závislosti, alkoholismus a kouření

Světová zdravotnická organizace (SZO,WHO) definuje drogovou závislost jako „psychický“, v některých případech i fyzický stav, který je důsledkem užití drogy a je charakterizován změnami chování a prožívání, které vždy zahrnuje nutkání užívat drogu, stále nebo periodicky za účelem dosažení jejich psychických účinků a někdy tak i kvůli vyhnutí se nepříjemným důsledkům její absence.

Možné indicie k poznání braní drog

- Změnila se osobnost dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
- Má časté výkyvy nálad?
- Straní se Vás? Je zlostné nebo depresivní?
- Tráví hodně času ve svém pokoji sám?
- Ztratilo zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?
- Zhoršil se jeho prospěch?
- Přestalo trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí?
- Lže nebo podvádí?
- Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice?
Nejasné vyjadřování a myšlení?
- Ztratilo dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?
- Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- Zhoršil se vztah dítěte k členům rodinky?
- Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog?

- Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
- Zdá se být méně soustředěné?

Postup při problému s návykovými látkami

- Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, neváhejte zavolat lékaře.
- Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit.
- Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.
- Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání.
- Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti.
- Posilujte sebevědomí dítěte.
- Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá.
- Nefinancujte zneužívání drog.
- Nedejte se vydírat. Nejednejte chaoticky a impulzivně.
- Nevyhrožujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.

Virtuální drogy (počítače, televize, video)

Závislost na počítačových hrách je méně nebezpečná než u výherních automatů. Přitažlivost počítačové hry spočívá v dostupnosti, pochopitelnosti pravidel, nabídce poznání neznámého, nového, netradičního, umožnění činností, které nejsou běžné v životě, případně společensky sankcionované, uspokojení z výhry.

Rizika závislosti počítačových her

- oblast násilí a agresivity – hráč se podílí na násilí aktivněji než v televizi či kině
- oblast životního stylu – hráč mění své postoje, hodnoty, zájmy
- oblast fyziologické, duševní a duchovní úrovně – deficit pohybu, neuvědomování si reality času, ovlivnění schopnosti navazovat a rozvíjet vztahy s vrstevníky, hra vytváří prostředí, do kterého se může unikat před problémy v životě

Prevence

Úkolem vychovatelů v této oblasti je nacházet pro děti jiné výchovné činnosti než sledování televize, videa a hraní her na počítači. Dbát na to, aby počítače děti využívaly především k výuce a k získávání vědomostí. Netrávit mnoho času při videohrách, kontrolovat druh her (podle věku dětí).

Kriminalita a delikvence

Spolupráce s Policií ČR – obvodním oddělením v Hranicích a Městskou policií. Besedy nad trestním zákonem a trestním řádem.

Alkoholismus

Alkohol (etanol, etylalkohol) je látka obsažená v pivu, vínu, likérech a destilátech. Alkohol je psychotropní látka, vyvolávající psychickou i fyzickou závislost.

Pro vznik závislosti na alkohol se předpokládá individuální vnímavost, genetické dispozice a dále faktory biologické, psychické a sociální.

Důsledkem chronického používání alkoholu jsou škody somatické na zažívacím traktu, játrech, nervové soustavě, krevním tlaku, srdci, sexuálních funkcích. Nejzávažnější jsou škody neuropsychické. Jejich vyvrcholením jsou alkoholické psychózy.

Úkolem vychovatelů je seznamovat děti se zdravým životním stylem, netolerovat příchody dětí pod vlivem alkoholu např. z vycházky nebo diskotéky. Zajistit besedy s odborníky na daná témata.

Kouření

Nikotin je psychotropní složkou tabáku, z něhož se uvolňuje destilací při kouření. Kromě nikotinu, na nějž vzniká návyk, se při kouření z tabáku uvolňuje několik set různých látek ve formě dehtu, složeného z aromatických uhlovodíků, z nichž mnohé mají rakvinotvorný účinek.

U této závislosti je obtížná prevence z toho důvodu, že do dětského domova přicházejí starší děti, u nichž je kouření rozvinuto. Lze využívat besedy, osobní příklady vychovatelů, můžeme se snažit vést děti ke zdravému životnímu stylu, k sebeúctě, k posilování vůle vedoucí k odmítání kouření.

Gamblerství – patologické hráčství

Pro hazardní hru je typické, že si hráč může koupit možnost výhry – ať peněz nebo majetku: od sirky až po automobil.

Formy hazardních her

- nehazardní automaty (hráč si kupuje pouze čas)
- hazardní automaty (hráč si kupuje možnost výhry)
- kasina (velká výhra nastartuje chorobný návyk)
- sportovní sázky
- karetní hry (velmi nebezpečné v kombinaci s alkoholem)

- stírací losy (výhru se dozvíme velmi rychle)

Kdo je nejvíce ohrožen?

- mladí lidé (jsou zvědaví, chtějí to pouze zkusit)
- více muži než ženy
- hyperaktivní děti (u automatu dokážou vydržet hodiny)
- nezaměstnaní
- ti, kteří selhali (hráčství je důsledek selhání, ne příčina)

Prevence

- Získejte důvěru dítěte, naučte se naslouchat tomu, co říká, věnujte mu potřebný čas.
- Opatřete si o hazardní hře informace, abyste o tom mohli s dítětem zasvěceně hovořit. Vyberte si k takové debatě vhodný okamžik.
- Předcházejte tomu, aby se dítě nudilo.
- Stanovte a prosazujte zdravá pravidla. Základním pravidlem pro nezletilé je: nikdy a za žádných okolností žádná hazardní hra. Za porušení pravidla by měly následovat přiměřené a předvídatelné sankce.
- Buďte pro dítě dobrým modelem. Dítě vycítí, že i pro vás mají peníze, které jste si poctivě vydělali, větší cenu, než kdybyste je někde našli nebo vyhráli.
- Dítě by mělo vědět, že určité věci prostě musí umět odmítnout. Mezi ně patří i pozvání k hazardní hře.
- Posilujte zdravé sebevědomí dítěte.
- Jestliže se projeví problémy s hazardní hrou u dítěte, je třeba je energicky zvládnout. Využijte možnosti profesionální konzultace. Čím dříve se začne problém řešit, tím je to snazší.

Záškoláctví

Úkolem je netolerovat v DD záškoláctví. Při příchodu nového dítěte do našeho zařízení s touto zkušeností, je třeba ho motivovat k řádné školní docházce a dobrým výsledkům ve škole. Vysvětlovat dětem, že pro jejich budoucnost je jedním z nejdůležitějších aspektů dosažené vzdělání, které jim pomůže uplatnit se v životě.

Xenofobie, rasismus, antisemitismus, intolerance

Vést děti k dobrým vzájemným vztahům, toleranci, podporovat vzájemnou komunikaci, předcházet rasismu, přizpůsobit se romským dětem (poslouchat romskou hudbu, odebírat romské časopisy

– Kereka, Romano Hangos. Seznamovat děti s historií Romů, Romským dějepisem, Holocaustem Romů).

Seznamovat děti se základními údaji o menšinách, které u nás žijí a rozvíjet u nich vědomí sounáležitosti.

Učit děti chápat a oceňovat rozdílnost jednotlivců a vážit si každého člověka, každé minority, každé kultury.

Šikanování

Šikana je agresivní chování za strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně nebo v případě šikany učitele, také profesionálně. Šikana je také charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese. Nedělitelnou součástí problému je skupinová dynamika.

Podoby šikany

Přímá šikana může mít podobu fyzickou (bití, plivání, tahání za vlasy,...), verbální (vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy) nebo neverbální (urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení, schovávání, kradení věcí nebo učebních pomůcek)

Nepřímá šikana má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

Elektronická šikana, tj. kyberšikana, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky

pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se správný postup řešení.

Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, která nemá znaky šikanování. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu. Podobně, jedná-li se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.

Většina obětí šikany a jejich svědků se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti, bojí se někomu svěřit. Důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků. Proto je v prevenci velmi důležité zaměřit se specificky na identifikaci rizikových znaků a signálů pro výskyt šikany.

Důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoli odlišnost žáka nebo pedagoga, např. fyzická zdatnost, vzhled, hmotnost, barva pleti, tělesná neobratnost, inteligence - snížení rozumových schopností, nebo naopak nadání, jazyková/komunikační bariéra, socioekonomická odlišnost, psychická odlišnost, speciální vzdělávací potřeby žáka apod. Šikana může mít také specifický obraz, odehrává-li se ve vztahu k žákům nebo pedagogům z důvodu etnicity (v ČR bývá v této souvislosti nejčastější anticiganismus), rasové nebo národnostní příslušnosti, náboženského vyznání nebo víry (často také v kombinaci s pohlavím např. muslimské dívky, židovští chlapci apod.), sexuální orientace (nejčastěji proti homosexuálům) apod.

Šikana je velice nebezpečná, v zařízení je velmi podstatný pocit bezpečí každého dítěte. To je neodmyslitelnou podmínkou vytváření produktivního a dobrého sociálního klimatu v DD. Povinností DD je předcházet všem náznakům agresivity a všem způsobům šikanování mezi dětmi. Šikanování nesmí být v žádném případě pedagogickými ani ostatními pracovníky v jakékoli formě akceptováno, jakýkoliv projev šikany se musí okamžitě řešit.

Varovné signály šikany pro vychovatele

- dítě nemá kamaráda
- nechutí jít do školy
- střídá různé cesty do školy a ze školy
- ztráta chuti k jídlu, neklidný spánek
- ztráta zájmu o učení
- výkyvy nálad, odmítá se svěřit, co ho trápí
- žádá peníze, často „ztrácí“ své věci
- přichází domů vyhladovělé, s potrhaným oblečením, s poškozenými školními pomůckami
- nedokáže uspokojivě vysvětlit svá občasná zranění (odřeniny, modřiny, popáleniny)
- je nečekaně agresivní vůči sourozencům
- trpí zdravotními potížemi (bolestí hlavy, břicha, bolesti jsou někdy simulované)

Prevence šikanování

- průběžně seznamovat děti formou besed a pohovorů při komunitách s podstatou, formami a nebezpečnými důsledky šikanování
- informovat o tom, že tyto formy chování nejsou neškodnou legrací a zábavou, informovat o negativních důsledcích jak ze strany oběti, tak pachatele
- spolupráce s pedagogickými centry
- prohlubování vzdělání pedagogických pracovníků v tomto oboru
- zjišťování odpovídajících aktivit v oblasti prevence šikanování a agresivity
- účast na kurzech o problematice šikanování, informovanost
- stanovení a dodržování pravidel chování ve vnitřním řádu DD
- evidence projevů agresivního chování u dětí
- spolupráce se specializovanými institucemi

Konkrétní kroky při řešení šikany

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
<ol style="list-style-type: none"> 1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: <ol style="list-style-type: none"> a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: <ol style="list-style-type: none"> a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: <ol style="list-style-type: none"> a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou. 	<ol style="list-style-type: none"> A. První (alarmující) kroky pomoci 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům C. Vyšetřování 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace

Doporučená literatura

Montaguiera, L., AIDS, fakta, naděje

Meredithová, S., Dospívání a sex

Presl, J., Drogová závislost

John, R., Presl, J., Drogy

Krafllová, B., Hrajeme si celý den

Rybníček, B., Hry v přírodě

Petr, K., Já, bývalý toxikoman

Matějček, Z., Děti, rodina, stres

Matějček, Z., Co děti nejvíce potřebují

Říčan, P., Agresivita a šikana mezi dětmi

Raynerová, C., Nenič své tělo

Kast-Zahn, A., Jak společně s dětmi zvládat výchovné krize

Faber, A., Mazlisch, E., Jak mluvit, aby nás teenageři poslouchali, jak naslouchat, aby nám teenageři důvěřovali

Kopřiva, D., Nováčková, J., Nevolová, D., Kopřivová, T., Respektovat a být respektován

Pekařová, L., Jak žít a nezbláznit se

Miková, Š., Stang, J., Typologie osobnosti u dětí

Kardaras, N., Svítící děti

Míková, Š., Nejsou stejné

Seznam některých odkazů na internetové stránky s problematikou rizikového chování

ADAM - Informační systém mládeže	http://www.adam.cz/
Bílý kruh bezpečí - pomoc obětem trestných činů	http://www.bkb.cz/
Česká škola web pro (ZŠ a SŠ)	http://www.ceskaskola.cz/
Česká školní inspekce	http://www.csicr.cz/
Dětské krizové centrum, o.s.	http://www.ditekrize.cz/
Drogový informační server	http://www.dropin.cz/
Drogy info - monitorovací středisko	http://www.drogy-info.cz/
Informace pro školní metodiky prevence	http://www.volny.cz/metodik
Institut pedagogicko-psychologického poradenství	http://www.ippp.cz/
La Strada-prevence obchodu se ženami	http://www.ecn.cz/lastrada/
Linka pomoci obětem domácího násilí	http://www.donalinka.cz/
O drogách	http://www.odrogach.cz/
Občanské sdružení proti šikaně	http://www.sikana.cz
Portál o dětských právech	http://www.detskaprava.cz/
Poruchy příjmu potravy	http://www.pppinfo.cz/
Poruchy příjmu potravy	http://www.anorexie.wz.cz
Poruchy příjmu potravy	http://www.anabell.cz/
Stránky o zdraví	http://www.doktorka.cz/
Školní svět	http://www.skolam.cz/
Téma kuřáctví	http://www.nekurte.cz/
Život bez závislosti-programy primární prevence	http://www.zivot-bez-zavislosti.cz
Třída v pohodě	http://www.inkluzivnískola.cz
Kyberkriminalita	https://youtube.com/ebezpeci
Prevítí na síti	https://www.youtube.com/watch?v=K00nvoFGKOI&list=PL_x8CoisFATRYWyQapFefYjf65maiN4yX

Roční plán programu prevence rizikového chování 2024 – 2025

Kapacita našeho zařízení je 32 dětí a k dnešnímu dni máme 30 dětí. V tomto školním roce vycházíme z tohoto věkového složení dětí umístěných v našem zařízení:

Ve věkové skupině 3 až 6 let máme celkem 2 děti, ve věkové skupině 7 až 10 let máme 4 děti a protože se zde ještě rizikové chování nevyskytuje, zaměříme se na všeobecnou prevenci.

Ve věkové skupině 11 - 14 let máme celkem 8 dětí a zde se již rizikové chování mezi dětmi vyskytuje, proto se zaměříme ve specifické primární prevenci na indikovanou a selektivní prevenci a nevynecháme ani všeobecnou prevenci. U nás se indikovaná a selektivní prevence v tomto školním roce bude týkat **kouření a netolismu**. Samozřejmě neopomeneme pokračovat v prevenci šikany.

Ve věkové skupině 15 až 17 let máme 11 dětí a zaměříme se na prevenci všeobecnou, selektivní a případně indikovanou. Budeme se věnovat zejména rizikům kriminálního a sexuálního chování, užívání návykových látek, zejména **kouření a netolismu**, prevenci šikany.

V poslední skupině máme již 5 dospělých klientů, kteří jsou v našem zařízení na základě Smlouvy mezi klientem a domovem. Ti jsou již plnoletí a účast na našich preventivních programech je pro ně dobrovolná.

Dle výše popsaného věkového složení dětí je jasné, že u nás převažují děti v období dospívání. Je to náročné období, ve kterém se kromě zdravého budování samostatné osobnosti dítěte mohou objevovat i různé psychické problémy jako sebepoškozování, agresivita, užívání návykových látek nebo anorexie a bulimie, ale také příznaky psychiatrických onemocnění. Děti vše sdílejí přes různé sociální sítě. O to více by měli být děti vedeny k větší odpovědnosti samy za sebe, za to, jak se chovají a jak začnou svůj sexuální život. Vzhledem k tomu, že téměř všechny děti od 12 let kouří, zaměříme se v této oblasti na prevenci indikovanou. S tím nám pomohou odborníci z **KAPPA-HELP** v Přerově.

Děti jsou přirozeně zvědavé a často mají potřebu experimentovat a hledat si své místo mezi ostatními. Pro dítě v pubertě není nic horšího, než nezapadnout mezi vrstevníky. Když kouří, v očích ostatních je najednou „frajer“ a navíc zakázané ovoce chutná nejlépe. Některé děti mohou začít kouřit právě proto, že se nudí a v kouření vidí určité dobrodružství. Některé děti začnou kouřit proto, že si nevěří a chtějí se vyrovnat ostatním za každou cenu. Také podle většiny statistik mají děti kuřáků větší sklony ke kouření než děti nekuřáků. Zaměříme se proto na podpoření sebeúcty dětí, naučíme děti říkat NE bez pocitu viny a selhání. Umět říct ne, je výrazem síly, nikoli slabosti. Také by děti měly vědět, že za některá rozhodnutí si mohou v budoucnu nést následky. KAPPA-HELP nám připraví prožitkové programy přímo pro naše děti.

Další oblast, v které vidíme v poslední době problém, je **závislost** dětí na **mobilních telefonech, sociálních sítích a počítačových hrách**. Některé naše děti nezdědka stráví téměř celou noc hraním her nebo brouzdáním na sociálních sítích a ve škole jsou unavené, pospávají a nedávají pozor. Bývají podrážděné, nervózní a někdy i agresivní, pokud nemohou hrát hry nebo brouzdat na sociálních sítích. Proto bychom rádi ve spolupráci se společností **Podané ruce** chtěli zaměřit na prevenci problémového hráčství mezi teenagery a mladými dospělými. Program probíhá ve třech výukových blocích, jednotlivé lekce na sebe navazují.

V oblasti nespécifické prevence se zaměříme na aktivity, které tvoří nedílnou součást primární prevence a jejímž obsahem budou všechny metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. Jsou to všechny aktivity, které pomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje rizikového chování a to prostřednictvím lepšího trávení volného času našich dětí (kroužky, výlety, posilovny, akce rodinek, akce domova, ...). Zaměříme se na osobnostní a sociální výchovu, budeme pracovat na zlepšování vztahů mezi dětmi.

Všichni pedagogové se budou snažit o maximální vstřícnost, pochopení a podporu v zájmu jednotlivých dětí, aby se v rámci prevence předcházelo možným konfliktům, problémům a mimořádným situacím. Vychovatelé budou dětem oporou, na kterou se mohou obrátit s důvěrou a vzorem, který mohou napodobovat.

Zaměříme se na denní program, aby děti byly motivovány ke smysluplnému využívání volného času a tím minimalizování rizikového chování (sportování, kroužky, brigády, ...)

V rámci zkvalitnění výchovného působení se více zaměříme na vyzdvihování úspěchů formou pochval, kladných výchovných opatření i drobných odměn a neúspěchy budeme řešit s konkrétním dítětem v soukromí.

<i>Hlavní téma</i>	<i>Obsah</i>	<i>Věková skupina</i>	<i>Zajišťuje</i>	<i>Forma</i>	<i>Materiál</i>	<i>Finance</i>	<i>Termín</i>
Dopravní výchova	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečná cesta do školy • bezpečně na kole • rizikové chování v dopravě • dopravní značky, pravidla • dopravní soutěž • bezpečnostní prvky 	6 - 18 let	vychovatelé, metodik prevence	dopr. soutěž, výlety, návštěvy dopr. hřiště	kola, dopravní značky, dopravní hřiště	sponzoři	září, říjen, květen, červen
Kouření	<ul style="list-style-type: none"> • škodlivost • vliv na zdraví • finanční stránka • legislativní zábrany 	11 - 15 let 15 - 18 let	KAPPA, vychovatelé, metodik prevence	prožitkové lekce	prožitkové lekce letáky, filmy s téma- tikou kouření,	7 000 Kč	říjen, listopad, prosinec celý školní rok
Šikana	<ul style="list-style-type: none"> • příznivé klima v kolektivu • agresivita, násilné jevy • pojem šikana • pojem kyberšikana • osobní příklad • každý je v něčem dobrý • pomoc šikanovanému (linky bezpečí, schránka důvěry, osoby) 	8 - 18let	vychovatelé	dotazníkové šetření, spolusprávy, společně trávený čas	knihy her, pomůcky na hry, odborná literatura	0 Kč	celý školní rok
Drogy a návykové látky	<ul style="list-style-type: none"> • vliv na zdraví a vývoj jedince • související trestná činnost • druhy drog, jejich účinky • toxikomanie, zneužívání léků • kontaktní místa • odmítání, asertivita 	12 - 15 let 15 - 18 let	KAPPA-HELP	beseda		0 Kč	listopad

<i>Hlavní téma</i>	<i>Obsah</i>	<i>Věková skupina</i>	<i>Zajišťuje</i>	<i>Forma</i>	<i>Materiál</i>	<i>Finance</i>	<i>Termín</i>
Poruchy příjmu potravy	<ul style="list-style-type: none"> • sebevědomí • sebepojetí • rozvoj osobnosti • zdravý životní styl 	14 - 18 let	MUDr. Jamborová	beseda	odborná literatura, videoukázky, fotky	0 Kč	leden
Sexuální výchova, dětská sexualita	<ul style="list-style-type: none"> • pohlavní znaky • dospívání • menstruace • osobní zóna • sexuální zneužívání • ohrožování mravní výchovy mládeže • láska není pouze sex 	12 - 18 let	MUDr. Hanáková	beseda	internetové obrázky, vložky, tampóny, kondomy	0Kč	únor
Antikoncepce, pohlavní choroby	<ul style="list-style-type: none"> • neplánované rodičovství • pohlavní styk • rozmnožovací ústrojí • druhy antikoncepce • rizikové sexuální chování, prostituce • druhy pohlavních chorob, HIV/AIDS • ochrana před pohlavními chorobami • obchod s lidmi 	14 - 18 let	MUDr. Hanáková, ženská sestra	návštěva gynekologické ordinace		0 Kč	únor
Osobní bezpečí	<ul style="list-style-type: none"> • kontakty s cizími lidmi • umění říkat NE • orientace v neznámém prostředí • nálezy nebezpečných věcí 	7 - 18 let	vychovatelé, Mě Policie,	interaktivní dramatické hry, prožitková lekce	krátká videa, internetové noviny	0 Kč	březen
Virtuální drogy	<ul style="list-style-type: none"> • zdravý životní styl • závislost na PC, gamblerství, na mobilních komunikačních prostředcích • bezpečný internet • ochrana osobních údajů 	7-10 let 10 - 18 let	Společnost Podané ruce	prožitková lekce	odborná literatura z internetu, videoukázky	0 Kč	březen, duben

<i>Hlavní téma</i>	<i>Obsah</i>	<i>Věková skupina</i>	<i>Zajišťuje</i>	<i>Forma</i>	<i>Materiál</i>	<i>Finance</i>	<i>Termín</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • kyberšikana • odtržení od reality, řešení konfliktů 						
Kriminalita, delikvence, Vandalismus, záškoláctví	<ul style="list-style-type: none"> • krádeže • útěky ze zařízení • vandalismus, poškozování cizí věci • požívání látek, toxikologie • postihy, trestní odpovědnost • význam vzdělávání, prac. uplatnění • volnočasové aktivity 	10 – 18 let	Mě Policie	prožitková lekce, exkurze na Policii ČR	internetové stránky, krátká videa	0 Kč	květen
Rasismus, xenofobie, intolerance	<ul style="list-style-type: none"> • nenálepkování, pozitivní příklady • morálka, práva a povinnosti • osobní zkušenost • konkrétní hodnocení, klady, rezervy • návštěva handicapovaného 	7 - 18 let	metodik prevence, vychovatelé, nevidomá paní Onderková	beseda	Pomůcky pro nevidomé	0 Kč	červen

Dlouhodobé cíle MPP

- reedukace a resocializace dětí pomocí získávání komunikačních dovedností
- získávání dovednosti sebeovládání
- získávání dovednosti řešení problémů svépomocí nebo s podporou jiných osob
- vedení dětí k otevřenosti a pozitivnímu naladění v sociálních vztazích
- získávání dětí pro zdravý životní styl
- podpora dětem v zátěžových situacích, ve zlepšování komunikativních dovedností a spolupráci
- seznamování dětí s negativními účinky a důsledky užívání návykových látek
- zdůrazňování významu vzdělávání v životě

Krátkodobé cíle MPP

- společná tvorba pravidel jednotlivých rodinek
- práce na stmelování kolektivů v rodinkách
- zvýšení informovanosti pedagogů v oblasti řešení šikany, netolismu a kouření - vzdělávání pracovníků v této oblasti
- zlepšování komunikace a spolupráce při řešení výchovných problémů, propojenosti s využitím zápisů do systému Evix
- využití různých forem prevence (besedy, rozhovory, prožitkové lekce, projektové dny apod.)
- zaměření se na podporu začínajících se pedagogů při řešení šikany, nálezů návykových látek a jiných druhů problémového chování
- otevřenost a vzájemná podpora mezi pedagogy a vedením při řešení nežádoucích jevů
- aktivní zapojení dětí při výběru oblastí prevence
- podpora aktivit vedoucích zejména k získávání pracovních kompetencí dětí

Metody a formy preventivních aktivit

- Práce se skupinou či s rodinkou jako stěžejní práce v zařízení
- Individuální práce s dítětem, individuální pohovor, který vychází z aktuální situace ve skupině
- Pobytové akce, i krátkodobé, s výběrem motivovaných dětí
- Bloky primární prevence
- Besedy s PČR, Mě policie, lékaři, KAPPA-HELP, Sdružení D, E-bezpečí, Nadace Podané ruce
- Vzdělávací semináře pro pedagogy